

Véget ér az ÁNYK-korszak hogyan alakul át az elektronikus adózás 2027-től?

Mire kell felkészülniük a vállalkozásoknak és a könyvelőknek 2026-ban?

A magyar elektronikus adóügyintézés egyik meghatározó eszköze, az Általános Nyomtatványkitöltő Keretprogram, vagyis az ÁNYK 2026. december 31-én befejezi működését. A rendszer 2008 óta szolgálja az adóbevallások, adatszolgáltatások és kérelmek elektronikus elkészítését, és a NAV tájékoztatása szerint évente több mint harmincmillió űrlap érkezik rajta keresztül. A kivezetés ezért nem egyszerű programcserét jelent, hanem az adózók, a könyvelők, az adótanácsadók és az ügyviteli szoftverek működését egyaránt érintő, átfogó digitális átállást.

A változás lényege, hogy 2027. január 1-jétől a korábbi, nyomtatványközpontú ügyintézés helyett korszerű, webes és gép–gép kapcsolatra épülő, adatalapú megoldások válnak kizárólagossá. Az új rendszer célja nem pusztán az, hogy ugyanazokat a nyomtatványokat egy másik felületen töltsük ki. A NAV olyan környezetet alakít ki, amely a már rendelkezésre álló adatokat felhasználja, a hibák egy részét a beküldés előtt jelzi, és lehetővé teszi a bevallási folyamatok automatizálását. Az átállás emiatt technikai, szervezési és szakmai felkészülést is kíván.

Miért vált szükségessé az ÁNYK kivezetése?

Az ÁNYK hosszú időn át megbízhatóan biztosította az elektronikus bevallások elkészítését, azonban alapvetően egy korábbi technológiai korszak terméke. A felhasználónak külön keretprogramot, majd az egyes nyomtatványokat és azok frissítéseit kellett telepítenie, a bevallás pedig jellemzően csak a kitöltés és az ellenőrzés után, csomagként jutott el az adóhatósághoz. A rendszer számos formai vizsgálatot el tudott végezni, de korlátozottan használta fel a NAV-nál már meglévő tranzakciós adatokat, és nem minden esetben tudott azonnali, tartalmi jellegű visszajelzést adni.

A NAV új megközelítése ezzel szemben adatalapú. A cél az, hogy a bevallás ne elszigetelt elektronikus nyomtatvány legyen, hanem a könyvelési, számlázási, pénztárgépi, vám- és más ügyviteli adatokból felépülő folyamat végeredménye. Az adatok strukturáltan, géppel feldolgozható formában érkeznek, és a rendszer már a benyújtás előtt képes lehet az ellentmondások, logikai hibák vagy hiányzó összefüggések jelzésére. Ez csökkentheti az utólagos javítások, felszólítások és adategyeztetések számát, ugyanakkor nagyobb felelősséget helyez az alapadatok pontosságára.

A jogszabályi és időbeli keret

Az átállás jogszabályi hátterét a digitális állam szabályozása és annak végrehajtási rendelkezései adják. A vonatkozó átmeneti szabály alapján a NAV a jelenlegi ÁNYK-s szolgáltatást 2026. december 31-éig biztosíthatja. A határidő tehát nem pusztán fejlesztési cél vagy szakmai terv: 2027-től az ÁNYK-n keresztüli benyújtás lehetősége megszűnik.

Fontos különbséget tenni az adómegállapítási időszak és a bevallás benyújtásának időpontja között. Attól, hogy egy bevallás a 2026-os évre vagy annak valamely hónapjára vonatkozik, még előfordulhat, hogy a határideje 2027-re esik. A 2026. december havi áfabevallás például 2027

januárjában esedékes, ezért azt már nem lehet az ÁNYK-ból beküldeni. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a könyvelőirodáknak és a havi bevallóknak nem elegendő 2026 végén elkezdni az átállást: az új csatornáknak már az év utolsó hónapjaiban működőképesnek és kipróbálnak kell lenniük.

Mi lép az ÁNYK helyébe?

Az ÁNYK-t nem egyetlen új program váltja fel. A NAV több, eltérő igényekhez igazodó megoldást kínál. A megfelelő csatorna kiválasztása attól függ, hogy magánszemélyről, kisebb vállalkozásról, rendszeresen bevalló cégről, könyvelőirodáról vagy nagyobb vállalatirányítási rendszerrel működő szervezetről van-e szó.

A ritkábban ügyet intéző magánszemélyek és a kisebb vállalkozások számára elsősorban az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazás, az ONYA jelent alternatívát. Ez böngészőből használható, nincs szükség külön Java-alapú keretprogram és nyomtatványcsomagok telepítésére. Az azonosítást igénylő ügyeknél Ügyfélkapu+ vagy Digitális Állampolgár-azonosítás szükséges, az űrlapok pedig közvetlenül a webes felületről küldhetők be. Az ONYA előnye, hogy a felhasználó mindig az aktuális űrlappal dolgozik, és a NAV folyamatosan bővíti az ott elérhető ügyek körét.

A rendszeres, nagyobb mennyiségű bevallási és adatszolgáltatási kötelezettséget teljesítő vállalkozásoknak, könyvelőknek és adótanácsadóknak a NAV elsősorban az M2M, vagyis a gép–gép kapcsolat használatát javasolja. Ennek lényege, hogy az ügyviteli vagy könyvelőprogram közvetlenül, alkalmazásprogramozási interfészen keresztül kommunikál a NAV rendszerével. A bevallások elkészítése, ellenőrzése és beküldése így részben vagy egészben automatizálható, és kevesebb kézi fájlkezelésre van szükség. Az M2M használatához a szoftverfejlesztői felkészülés mellett regisztrációra, jogosultságkezelésre és az adott program vagy gépi kapcsolat azonosítására is szükség van.

Az áfabevallás esetében a NAV egyértelműen az eÁFA-rendszert jelöli meg az új megoldásként. Az eÁFA webes felületen és gép–gép kapcsolattal is használható. Közvetlen hozzáférést biztosít a NAV-nál rendelkezésre álló online számla-, pénztárgépi és vámadatokhoz, és az adózó ezek kiegészítésével, adókodeolásával, illetve ellenőrzésével állíthatja össze az áfaanalitikát és a bevallást. A rendszer validációi nemcsak egyszerű formai hibákat, hanem egyes tartalmi ellentmondásokat is jelezhetnek. További előny, hogy az eÁFA megfelelő használata esetén a számlabefogadói M-lapos adatszolgáltatás alól mentesülés kapcsolódhat a rendszerhez.

A nyomtatványalapú ügyintézésről a strukturált adatokig

A változás mélységét jól mutatja, hogy a NAV 2026 májusában megkezdte az M2M-csatornán benyújtható új formátumú bizonylatok XSD-állományainak közzétételét. Az XSD-k olyan műszaki leírások, amelyek meghatározzák, hogy egy-egy bizonylattípus milyen szerkezetben, milyen adatokkal és milyen összefüggések szerint küldhető be. A tervek szerint ezekhez géppel értelmezhető szabályrendszerek is kapcsolódnak. A fejlesztők így nem egy képernyőn megjelenő nyomtatványt másolnak le, hanem szabványos adatstruktúrához kapcsolódnak.

Ez a szemléletváltás a könyvelésben is érezhető lesz. A jövőben még fontosabbá válik a törzsadatok egységes kezelése, a főkönyvi és adózási kódok pontos beállítása, a számlaadatok és a könyvelési analitikák egyeztetése, valamint a könyvelőprogramok frissítése. Egy helytelen adókode,

hibás partneradat vagy nem megfelelően kialakított kontírozási szabály nemcsak a könyvelésben okozhat eltérést, hanem közvetlenül a NAV felé továbbított adatokban is megjelenhet.

Mit jelent mindez a könyvelőirodák és a vállalkozások számára?

A legfontosabb feladat annak felmérése, hogy az adott szervezet jelenleg milyen ÁNYK-nyomtatványokat használ, milyen gyakorisággal, és ezek mely új csatornára kerülnek át. Egy könyvelőirodában ez ügyfelenként és bevallástípusonként eltérhet. Lehetséges, hogy egy egyszerű bejelentés az ONYA-ban lesz célszerű, míg a havi járulék- vagy adóbevallások a könyvelőprogram M2M-kapcsolatán keresztül készülnek el. Az áfabevallásnál külön döntést kell hozni arról, hogy a webes eÁFA vagy az ügyviteli rendszerbe integrált eÁFA M2M felel-e meg jobban az ügyfél adatállományának és bizonylatmennyiségének.

A technikai felkészülés nem korlátozódik a programfrissítésre. Át kell tekinteni a képviselői jogosultságokat, a felhasználói szerepköröket, a cégkapus és más elektronikus tárhelyek kezelését, valamint azt is, hogy ki jogosult regisztrálni és jóváhagyni a gépi kapcsolatot. Célszerű kijelölni a beérkező nyugták és hibaüzenetek ellenőrzésének felelőjét, továbbá olyan belső eljárást kialakítani, amely egyértelművé teszi, mikor tekinthető egy bevallás ténylegesen benyújtottnak és elfogadottnak.

Külön kérdés az iratmegőrzés és az ÁNYK-ban korábban elkészített állományok archiválása. A program megszűnése nem szünteti meg a korábbi bevallásokhoz, nyilvántartásokhoz és bizonylatokhoz kapcsolódó megőrzési kötelezettségeket. Ezért indokolt még 2026-ban áttekinteni, hogy a korábbi ÁNYK-állományok, elektronikus feladóvevények, elfogadó nyugták és kapcsolódó mellékletek biztonságosan, visszakereshetően rendelkezésre állnak-e. A mentésnek nemcsak egy munkatárs számítógépén, hanem az iroda vagy a vállalkozás szabályozott dokumentumtárában is meg kell jelennie.

Az átállás várható előnyei és kockázatai

Az új rendszerek egyik legnagyobb előnye a kézi adatbevitel és a párhuzamos nyilvántartások csökkentése lehet. A NAV által már ismert adatok felhasználhatók, az ellenőrzések a bevallás beküldése előtt lefuthatnak, a gép–gép kapcsolat pedig nagy mennyiségű ügyfél vagy bizonylat esetén érdemi időmegtakarítást hozhat. A gyorsabb visszajelzés segíthet abban is, hogy az eltérések ne csak egy későbbi adategyeztetés vagy ellenőrzés során kerüljenek felszínre.

Az átállási időszak ugyanakkor kockázatokat is hordoz. A szoftverfejlesztések csúszhatnak, az egyes űrlapok új formátuma eltérő időpontban válhat elérhetővé, és a felhasználóknak új munkafolyamatokat kell megtanulniuk. Az automatizáció önmagában nem garantálja a helyes bevallást: a hibás alapadatot a rendszer gyorsabban továbbíthatja, ha nincs megfelelő kontroll. Emiatt az első időszakban párhuzamos ellenőrzésekre, tesztbeadásokra és dokumentált egyeztetésekre lehet szükség.

Hogyan érdemes felkészülni 2026-ban?

A felkészülést célszerű több lépésben végrehajtani. Elsőként össze kell írni az ÁNYK-ban jelenleg kezelt bevallásokat, bejelentéseket és kérelmeket, valamint az érintett ügyfeleket és

határidőket. Ezt követően a könyvelő- és bérprogramok fejlesztőitől írásos tájékoztatást érdemes kérni arról, hogy milyen új beküldési módokat támogatnak, mikor lesz elérhető a tesztelés, és szükséges-e külön díj, szerződés módosítás vagy regisztráció.

A következő lépés a jogosultságok és az elektronikus azonosítás felülvizsgálata. Ellenőrizni kell, hogy a vállalkozás vezetője, a könyvelőiroda és az ügyintézők rendelkeznek-e a szükséges Ügyfélkapu+, DÁP-, NAV Ügyfélportál- és képviseleti hozzáférésekkel. Ezzel párhuzamosan el kell kezdeni az ONYA és az eÁFA gyakorlati használatát, illetve ahol indokolt, az M2M-regisztráció és a programkapcsolat tesztelését.

Végül célszerű legalább néhány ügyfélnél pilotfolyamatot kialakítani. A cél az, hogy 2026 őszére ne elméleti ismeret, hanem tényleges tapasztalat álljon rendelkezésre az adatbetöltésről, a validációk értelmezéséről, a beküldésről és a nyugták feldolgozásáról. A decemberi és év végi kötelezettségek előtt külön átállási tervre van szükség, mivel a 2027 januárjában esedékes bevallások már az új rendszerben teljesítendők.

Az ÁNYK 2026 végi megszűnése a magyar elektronikus adózás egyik legnagyobb változása az elmúlt másfél évtizedben. A váltás nem egy régi program új változatának bevezetését jelenti, hanem a nyomtatványközpontú ügyintézés fokozatos felváltását webes, gép–gép és adatalapú megoldásokkal. A vállalkozások és a könyvelők számára ez hosszabb távon kevesebb kézi adminisztrációt, gyorsabb ellenőrzést és pontosabb adatkapcsolatot eredményezhet.

A kedvező hatások azonban csak akkor érvényesülnek, ha az átállásra időben sor kerül. A 2026-os év feladata ezért nem pusztán a hatósági közlemények követése, hanem a használt programok, a jogosultságok, a munkafolyamatok és az adatminőség tudatos felülvizsgálata. Azok a vállalkozások és könyvelőirodák, amelyek már a kötelező határidő előtt kipróbálják az ONYA-t, az eÁFA-t vagy az M2M-kapcsolatot, jelentősen csökkenthetik a 2027 eleji működési és bevallási kockázatokat.

Buzamanisz Attila